

KÜRTÖS

XVII. évfolyam 2. szám

Közéleti havilap

2019. február

Ára 0,50 EUR

A cél: hiteles alternatívát nyújtani az embereknek

A Szlovák Köztársaság elnöke, Andrej Kiska idén március 16-ra írta ki a köztársasági elnöki választásokat. Ennyit a száraz tényekről, és most vizsgáljuk meg kicsit közelebbről, hogy a már elfogadott és bejegyzett 15 hivatalos jelöltből vajon a felvidéki magyarságnak van-e olyan jelöltje, akiért érdemes megtenni azt a 10 vagy 15 perces utat a választófülkéig, hogy leadhassuk a szavazatunkat egy számunkra hiteles emberre, aki a választási kampányában és megjelenésében is hűen fogja képviselni mindazt, amit úgy hívunk, szlovákiai magyar közösség. A rendszerváltás óta eltelt közel harminc évben nagyon sokszor sulykolták belénk azt a megtevesztő és félrevezető, de sok esetben megfélemlítésre okot adó gondolatot, hogy mi, szlovákiai magyarok csak megtúrt, másodrendű tagjai vagyunk ennek az országnak, ahol mellest az adóink ugyanúgy hozzájárulnak az ország fejlődéséhez, mint a többségi társadalom tagjaié, de a jogok tekintetében már messze elmaradunk tőlük. Első alkalommal öt évvel ezelőtt érett meg bennünk a felismerés, amikor is a Magyar Közösség Pártjának a színeiben Bárdos Gyulát indítottuk el a köztársaságielnök-jelöltek megmérettetésén, hogy ha egyenrangúnak tartjuk magunkat a többségi társadalom tagjaival, akkor gyakoroljuk azokat a lehetőségeket is, melyeket a Szlovák Alkotmány kínál számunkra. Kézenfekvő volt tehát Bárdos Gyula indítása, aki nagyon szép eredménnyel több mint 5 százalékát kapta a leadott szavazatoknak. Sokkal több is lehetett volna ez az arány, ha az akkor már kormánypárti Most-Híd is beáll a támogatók sorába. Nem ezt tette, valamiféle önös érdektől vezérelve, mert akkor éppen szlovák pártnak vallotta magát, mert ebből volt politikai haszna. A most kiírt köztársasági elnöki választásokon a Most-Híd már saját jelöltet indít Bugár

Béla pártelnök személyében, aki már nem a karakterével kampányol, mert azt menet közben bankszámlára cserélte, hanem a miértekkel, de erre majd visszatérünk. A Magyar Közösség Pártja, mint öt évvel ezelőtt is, egy hiteles és felkészült saját jelölttel, Menyhárt József pártelnökkel indul harcba a választók bizalmáért. A magyar közösség jelöltje, aki szinte csak a felvidéki magyar szavazatokra számíthat, az elmúlt hetekben kampánykörúton mutatkozott be a dél-szlovákiai városokban és falvakban, ahol is gyalogosan járta a településeket, hogy az emberekkel beszélgessen, megismerje a problémáikat, felmérje a közösség állapotát, hogy valós képet kaphasson arról a közösségről, melyet képvisel, este pedig lakossági fórumokon hallgatta meg az emberek véleményét a kialakult politikai helyzetről abban a banánköztársaságban, ahol minden lehetséges és semmi sem lehetetlen, ahogyan azt csak szalóikeként mondogatunk egymás között évtizedek óta. Január 30-án a nagykürtösi régió vendége volt a Magyar Közösség Pártjának jelöltje, aki egész nap a régiót, a magyar falvakat járta, és beszélgetett az emberekkel, megismerte ennek az egyre fogyatkozó, de gyökereihez hűen ragaszkodó közösségnek a gondjait, mindennapjait. Ellátogatott többek között Inámba, Ipolykeszire, Nagycsalomjára, Galábocsra, Óvárba, majd a kora esti és

esti beszélgetéseken Lukanényében és Ipolynyéken szép számú érdeklődő előtt szólt a sorsunkról, a jövőnkéről, a közösség programjáról, hiszen Menyhárt József valóban egy olyan közösséget képvisel, aki a szülőföldön maradáshoz, az anyanyelvi oktatást és kultúrát tartja elsődlegesen magáénak, a megmaradáshoz szükséges létfeltételnek. Hozzászólásaiban kiemelte, fontos, hogy magyarnak és kereszténynek maradjunk meg a Kárpát-medencében! Az óriásplakátjain lévő felirat is egyértelműen mutatja, hogy ő valóban ERTÜNK, a felvidéki magyar közösségért lép a politikai színtérre, mely mára már csak egy ócska cirkusszá degradálódott a jelenlegi politikai hatalom jóvoltából, melynek egyik kiemelkedő, sőt korszakalkotó képviselője az a Bugár Béla, aki parlamenti ténykedésével ma hatalmon tarja azt a levitézlett politikai garnitúrát, amely politikai gyilkosságok megrendelésével, oligarchák hatalmon tartásával, korrupcióval, a maffiával való együttműködéssel írja be magát az újkori szlovák állam történelmébe. Legutóbbi lépésükkel, Robert Fico alkotmánybírói jelölésének lehetővé tételével, olyan szintre züllesztette a politikai kultúrát Szlovákiában, mely már gyakorlatilag az afrikai törzsi diktatúrák közé „emeli” az Európai Unió egyik tagállamát. Ha kell, akkor „Náš prezident”, ha kell a Mi elnökünk. Igazi karakter. Hála Istennek, van miből választani. Csak rajtunk múlik, hogy a lelkiismeretünkkel hogyan számolunk majd el a gyermekeink előtt. A 15 jelöltből 14 nem minket fog képviselni, a legjobb szándékkal sem. Adjunk egy esélyt önmagunknak és a közösségünknek a tisztességes helytállásra, és szánjuk rá azt a tíz percet az életünkben, hogy nyugodtan nézhessünk a tükörbe a mindennapokban.

Palócz

CSEMADOK 70

„A magyarságban nem tudom, hogy honnan van ez az erő, a magyarság eltaposhatatlan. Ez több évszázados tapasztalat. A magyar nem bírkanép, hanem hihetetlenül türelmes és rugalmas. Megtanult alkalmazkodni az idegen érdekek kijátszásához.”

Makovecz Imre

Idén kora tavasszal választásokra készül az ország népe, Szlovákia sorrendben ötödik államfőjének megválasztására. E sorok írásakor tudomásom szerint tíznél is több jelölt szeretne a pozsonyi Grassalkovich-palota lakója, azaz az ország első embere lenni.

Nem nehéz észrevenni, hogy már javában kampányolnak a köztársaságielnök-jelöltek. A minap figyeltem fel Nagykürtösön a Billa üzletközpont parkolójában a két egymás mellett álló óriásplakátra. Gondolom teljesen véletlenül került egymás mellé a két magyar nemzetiségű köztársaságielnök-jelölt, Menyhárt József és Bugár Béla arcképe. Első pillantásra akaratlanul Arany János A fülemüle című, sokunk által ismert költeményéből jutott eszembe néhány találó /?/ sor: „Valahol a Tiszaháton/ Élt egy gazda: Pál barátom, / S Péter, annak tö-

Mondd, te kit választanál?

szomszédja; / Rólok szól e rövid példa. / Péter és Pál /tudjuk/ nyárbán / Összeférnek a naptárban, / Könnyű nekik ott szerényen / Megárujni egy gyékényen; /... / Rossz szomszédság: török átok, / S ők nem igen jó barátok.“

A választások előtti időszakban, legyen szó bármilyen választásról, a magyar emberek körében szinte már szállóigévé vált az 1983-as ösbemutató óta is töretlen népszerűségnek örvendő, István a király című rockopera egyik dalszövegének refrénje: Mondd, te kit választanál? Az MKP vagy a Most-Híd tagjainak, szimpatizánsainak nagy valószínűség szerint nem okoz majd gondot, hogy kire fognak szavazni a 2019. március 16-án esedékes államfőválasztáson. Igazából azok a magyar választók lesznek gondban, akik sem az egyik, sem a másik párttal nem szimpatizálnak, de mindenképpen magyar jelöltre kívánnák majd leadni a voksukat. Egyedül talán ők idézhetik az fent említett dal záró sorait: „Segítsetek, segítsetek, /Oly nehéz a választás.“

Valóban? Ennek eldöntését a jegyzetítő lapunk olvasóira bízva, mindazonáltal minden magyar választót arra biztat, vegyen részt a március 16-i köztársaságielnök-választáson..

/-dzsár/

Interjú Bodzsár Gyulával, az MKP leköszönő járási titkárával

Jó pár hónapja bizonytalanságban vagyunk afelől, hogy mi lesz a sorsa az MKP nagykürtösi járási irodájának, titkárságának, ezért megkértük Bodzsár Gyula járási titkárt, hogy mondja el, mit lehet tudni a dologról.

- Tavaly májusban olyan hangok röptek fel, hogy megszüntetik az MKP nagykürtösi járási irodáját.

- Kezdeném azzal, hogy múlt év áprilisának második felében derült égből vilámcsapásként érkezett a hír, hogy április 30-ával megszüntetik a kürtösön kívül a kassai, nagyrőcei és a vágsellyei titkárságot. Csak mellékesen jegyzem meg, annál is inkább meglepett a hír, hiszen 2018 januárjában a járási titkárok Pozsonyban, a párt központi irodájában tartott munkatalálkozóján egy szó sem esett az egyes irodák várható leépítéséről, esetleg járási titkárságok összevonásáról... Szóval, nem sokkal a hír bejelentése után felkeresett engem a járási irodában Kocúr László pártigazgató úr, és elmondta, nem szívesen jött a hírrel, hogy anyagi okok miatt kénytelenek voltak meghozni ezt a népszerűtlen döntést. Abban maradtunk, hogy akkor a megadott határidőre leszereljem, összehajtom az irodát. Ami ugyan meg is történt, de közben próbáltam valami alternatív megoldást találni az iroda megmentése érdekében abban a reményben, hogy aki időt nyer, életet, akarom mondani, irodát nyer. Nagylelkűen felajánlottam, hogy eddigi titkári fizetésemnek alig feléért hajlandó vagyok továbbra is, mégpedig heti két napban ellátni a legfontosabb titkári

teendőket. Más lapra tartozik, hogy a munka majdnem annyi volt, mint korábban, mivel azonban bevállaltam az alternatív megoldást, egyszerűsítettől végigcsináltam.

- Akkor végül megmaradt a járási iroda?

- Örömmel újságolhatom, hogy megmaradt, és ne tűnjék szerénytelenségének, ha hozzáteszem, hogy lényegében nekem köszönhetően, mert ha nem vettem volna fel, és nem vállaltam volna be a szóban forgó alternatív megoldást, akkor tavaly április 30-ával megszüntették volna a járási irodát. A múlt hónap elején végleges döntést született a nagykürtösi és a losonci iroda összevonásáról, nagykürtösi székhellyel. Bár felkértek a két járás ügyeinek intézésre, de rövid gondolkodási idő után nemet mondtam a megtisztelő felkérésre.

- Megkérdezhetem, hogy miért?

Egyáltalán nem titok. Alaposan meghánytam-vetettem magamban a dolgokat, és egyrészt figyelembe vettem az MKP vezetésének generációváltásra irányuló igyekezetét, másrészt koromnál fogva is elérkezettnek láttam az időt a lemondásra. Kereken húsz évet töltöttem a párt szolgálatában, s ez idő alatt négy országos elnök /Bugár Béla, Csáky Pál, Berényi József, Menyhárt József/, három járási elnök /Hamerlik Richárd, Hrubik Béla, Balík László/ „keze alatt“ dolgoztam. A két évtized során közel harminc járási elnökségi taggal és ötvennél több helyi elnökkel együttműködve jó eredménnyel „lezongoráztunk“ öt-öt parla-

menti, megyei és helyhatósági, valamint négy EU-s parlamenti választást, nem is tudom már, hány népszavazást, petíciógyűjtést. S aminek külön is örülök, hogy az évek során soha senkivel nem kerültem konfliktusba, legalábbis nem emlékszem rá, mert igyekeztem mindenkivel a lehető legjobban kijönni.

- Jó ötlet volt a két járási iroda összevonása?

- Elmondtam annak idején az igazgató úrnak is, hogy talán nem kellett volna megbolygatni a járási titkárságokat, legalábbis a 2020-as parlamenti választásokig, ugyanakkor, ahogy mondani szokás, a kényszer nagy úr. Többé-kevésbé kényszermegoldásként került sor a két iroda összevonására.

- Ki az új járási titkár?

- Örültem, hogy járási elnökségi tagunk, az Ipolykeszin élő Korcsok Anikó elvállalta az iroda irányítását. Meggyőződésem, hogy személyében talpraesett, jó szervezőkészséggel rendelkező titkár vette át tőlem a stafétabotot. Erről a helyről is sok sikert kívánok munkájához! Mivel még folyamatban van az iroda átadása, ezért az elérhetőségekről és a kilátásba helyezett fogadónapokról közlemény jelenik meg a következő lapszámban.

- Azt hiszem, a járás magyarsága nevében mondhatom, hogy köszönjük a húszéves munkát, és jó egészséget kívánunk! Köszönöm a riportot.

Farkas Márton, Petőfi-ösztöndíjas

Egy folyóban evezünk - projekt a hajózható Ipoly megteremtéséért

Félidejéhez érkezett az „Egy folyóban evezünk” elnevezésű, magyar-szlovák Interreg pályázaton nyertes projekt. Az eddig elért eredményekről és a további várható fejlesztésekről a résztvevő magyarországi és szlovákiai szervezetek tartottak sajtótájékoztatót 2019. január 11-én, pénteken a balassagyarmati városházán.

A résztvevőket Medvác Lajos, Balassagyarmat polgármestere és Balla Mihály, a térség országgyűlési képviselője köszöntötte. Mindketten hangsúlyozták, hogy a környék turizmusának, sportéletének fellendülését várják az ipolyi vízitúra-útvonal és az ehhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések elkészültétől. Megköszönték a résztvevő szervezetek munkáját, és sok sikert kívántak az ezután következő időszak feladatainak elvégzéséhez.

A szakmai beszámolót Szegner Máté, az Ipoly-Táj Területfejlesztési Társulás (ITTT) projektmenedzsere nyitotta meg a főbb adatok ismertetésével. Véleménye szerint az Ipoly-völgy egyik legerősebb kitörési pontja a természeti értékekre épülő idegenforgalom fejlesztésében rejlik, ezt szolgálja a jelen projekt is.

A teljes projekt 612 ezer euró összegű, melyből az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) 520 ezer eurót biztosít, a többit nemzeti hozzájárulásból, illetve a résztvevők öneréből fizetik. A projekt célja egy új, komplex turisztikai termék létrehozása a régióban lévő települések, vállalkozások és civil szerveződések bevonásával. Összesen 11 helyszínen zajlik a fejlesztés. Végeredményképp az Ipoly 100 kilométeres szakasza válik a vízitúrázók számára elérhetővé. Mivel a terület számos része természetvédelmi oltalom alatt áll, ezért nem kizárólag infrastrukturális fejlesztés a cél, hanem egyfajta környezet-tudatos turizmus kialakítása, szemléletformálás is egyben. A projektben az ITTT partnerei a szlovákiai oldalon az Ipoly Eurorégió és az Ipoly Völgye Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület (Ipoly Unió). Szakmai támogatók közül fontos kiemelni a Magyar Kajak-Kenu Szövetséget, illetve a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóságot és a Szlovák Vizgazdálkodási Igazgatóságot, az ő közreműködésük, valamint az elinduló mentorprogram egyfajta garancia arra, hogy a projekt magas színvonalon valósuljon meg.

A program részeként vízitúravezetői-tanfolyamot is szerveznek, amibe a régió iskoláinak testnevelő tanárait is igyekeznek bevonni. A projekt keretében vízi vándortáborok, vízi családi napok, helyi érték műhelyek, szolgáltatási kerekasztal-beszélgetések kerülnek megrendezésre. Nyárra elérhetővé válik a teljes Ipoly-völgyi evezős és ehhez kapcsolódó kiegészítő turisztikai lehetőségeket tartalmazó honlap és telefonos applikáció. 22 000 példányban készül majd háromnyelvű térképes kiadvány a vízitúrákról, szolgáltatásokról, a környék látnivalóiról és kulturális eseményeiről. Az érintett településeken hirdetőtáblákat helyeznek el, hogy minél többen értesüljenek a helybeli lehetőségekről és a teljes projektről.

Az infrastrukturális fejlesztés keretében összesen 96 hajó (kajak vagy kenu) kerül beszerzésre, nagyjából fele-fele arányban a szlovákiai és magyarországi vízitúrapontokra telepítve. A magyarországi oldalra kerülő hajók már el is készültek, Balassagyarmaton és Ipolytölgyesen helyezték el őket. 2 darab sárkányhajó elkészítésére jelenleg árajánlatokat szereznek be. Ezek az Ipoly alsó, torkolat közeli részén kerülnek majd vízre. A vízre szállást, illetve a kikötést 9 úszóstég fogja segíteni,

ennek beszerzése folyamatban van. Az evezés kiegészítéseként kerékpáros lehetőségeket is biztosítanak, ehhez összesen 74 darab kerékpárt és a hozzájuk tartozó kiegészítőket, köztük 14 gyerekülést szereznek be, ezek közül a magyarországi oldalra, Balassagyarmatra és Ipolytölgyesre, valamint a Duna-Ipoly Sportegyesülethez szánt darabok már a helyükön is vannak. A fejlesztések része még 9 tárolókonténer, 2 mentő motorcsónak, 2 hajószállító utánfutó, 2 kilencfős kisbusz és 5 okosbója meteorológiai állomás beszerzése.

A projekt szlovákiai alakulását Wollent Ida, az Ipoly Unió ügyvezető igazgatója ismertette. Elmondta, hogy kicsit lassabban halad náluk a megvalósítás, mint Magyarországon. Szlovákiában teljes egészében utófinanszírozású a program, ezért banki hitelt kellett intézni áthidalásként, ez pedig sok esetben komoly csúszásokat eredményezett, egyes esetekben még közbeszerzéseket is le kellett állítani. A bankhitel aláírására végül szeptemberben került sor. Azóta a kilencfős kisbusz és a két hajószállító utánfutó beszerzése megvalósult. Utóbbiak Bussa és Ipolyhídvég telephelyekre kerülnek. Szlovákiai oldalon már lezajlott 5 vízi családi nap, ahol a helyiek megismerhették a vízitúrázás szépségeit. Ezek sorrendben június 30-án Ipolyhídvégen, július 14-én Bussán és Ipolyvisken, július 28-án Nagycsalomján, végül szeptember 1-jén Ipolyságon, sok esetben az adott település más rendezvényeivel összevontan kerültek megrendezésre. Meglepően nagy volt az érdeklődés, és nem csak a kísérő rendezvényeken, hanem az evezéseken is. A hajók és a hajótároló konténerek közbeszerzése jelenleg is zajlik, a többi eszközbeszerzés még tervezés alatt áll. A helyi érték műhelyek és szolgáltatói kerekasztalok közbeszerzése most januárban zárult, ezeket igyekeznek mielőbb tető alá hozni, mivel a kiadványokhoz és más projektelemekhez ezek szolgáltatnának információkat.

A szlovákiai oldalon összesen 54 hajó, 34 kerékpár, 5 úszóstég, 5 tárolókonténer, 1 irodakonténer, valamint 1 kilencfős kisbusz és 2 hajószállító utánfutó kerül beszerzése.

Az előadások sorát két „vizes” ember, Ipacs László szakmai mentor és Kammerer Zoltán háromszoros olimpiai és világbajnok kajakozó, a Magyar Kajak-Kenu Szövetség elnökségi tagja zárta. Mindketten remek lehetőségnek tartották az Ipolyon való evezést, és örömeiket fejezték ki, hogy a projekt erre minden lehetőséget biztosít majd.

Reméljük, hogy az „Egy folyóban evezünk” projekt megvalósításával az Ipoly újra az a folyó lehet, ami összeköti, és nem szétválasztja a két partján élőket!

Farkas Márton, Petőfi-ösztöndíjas

Csemadok-díjak átadása

Az idén 70 éves Csemadok megalakulása óta a felvidéki magyarság lelkiismerete és fáklyavivője. Amikor 2008-ban a Csemadok Országos Tanácsa jóváhagyta a Csemadok Életmű Díjának a megalapítását, még nem is sejtettük, hogy egy olyan nagyszerű és emberi dolgot cselekedtünk, mely kiemelt jelentőséggel bír majd az elkövetkező időszakban. A díj átadásának módját és idejét az Országos Tanács a magyar Himnusz születése napjára határozta meg. Így minden évben a magyar kultúra napja, egyben e jeles díj átadásának napja is. Ebben az évben, immár a jubileumi 10. alkalommal kerültek átadásra ezen díjak, melyek az idő múltával kiegészültek további, a szövetség életében meghatározó munkát végző tagok kitüntetésével is. Így kerülhet most már egy időben a Csemadok Életmű Díjának átadásával a Csemadok Közművelődési Díjának átadása, valamint a Gyurcsó István Díj és a Fábry Zoltán Díj átadása is. Az elmúlt évtizedben sok olyan jelentős személyiség kapta meg ezt a díjat, akik már sajnos nem lehetnek közöttünk, de kisebbségi létünk, kulturális életünk meghatározó személyiségei voltak az elmúlt évtizedekben. Ezek többek között Ág Tibor, Bajnok István, Dobos László, Szabó Rezső, Bauer Győző, Sidó Zoltán. Nélkülük nem lehetne Csemadokról beszélni.

Az idei évben díjazottak az Országos Elnökség javaslatára Boócz Mária, Jónás Katalin, Nagy Péter, Pál Dénes és Pál Erzsébet, valamint Stirber Lajos voltak. Aki otthonosan mozog a Csemadok berkeiben, az tudja, páratlan életmű az, amit ezek az emberek munkájukkal maguk mögött hagytak, de szinte kivétel nélkül még minden aktív tagjai és tevőleges, cselekvő emberei a Csemadoknak. *Az Életmű Díj mellett kiosztásra kerülő*

Közművelődési Díjra jelöltek között ebben az évben a Nagykürtösi járás magyarsága is érintett volt, hiszen az ipolybalogi Ipolyi Arnold Alapiskola pedagógusa, Németh Ágota is a kitüntetettek között volt, nem érdemtelenül. Németh Ági többek között Hadas Katalinnal, Agócs Ildikóval, Varga Lászlóval és Vigh Sándorral egyetemben kapta meg a Közművelődési Díjat, azért a munkájáért, amit a szabadidejében a Csemadok

Nagykürtösi Területi Választmánya mellett végez évtizedek óta. Talán kevesen tudják, hiszen ez nem látványos munka, hogy a Kürtös, járási magyar nyelvű havilapunk szerkesztője a lap megalakulása, 2013 óta megszakítás nélkül, de emellett a gyermekek nyári táboroztatásában, felkészítésében különböző versenyekre, vagy csak éppen a szervezői munkákban való segédkezésével is csendesen és szerényen, de kivítva a munkatársai elismerését a regionális nevelés mint tantárgy oktatásához munkatankönyvet állított össze az 5. és 6. osztályosok számára, ahol a térség nevezetességeivel, hagyományával és történelmével ismerkedhetnek meg a gyerekek. Nem véletlenül jelentek meg a díj átadásán kollégái az iskolából, valamint barátai Ipolybalogról, hiszen évtizedek óta kiemelt munkát folytat ebben a községben. A Gyurcsó István Díjat Reicher Gellért, a Szóttos szervezőtitkára, a Fábry Zoltán Díjat pedig a magyarországi Bokor Béla kapta. Mindketten kiemelt tevékenységet végeztek a felvidéki magyarság megmaradásának, támogatásának érdekében. A díjazottaknak szerkesztőségünk és a lap olvasótáborra is gratulál, és reméljük, a munkakedvük a továbbiakban is megmarad, hiszen a mi felelősségünk megtartani az emberekben azt a hitet: érdemes dolgozni a közösségért!

Hrubík Béla

Megtartottuk évzárónkat Bussán

Február 10-én, vasárnap tartottuk meg a Csemadok alapszervezet évzáró taggyűlését. Örömmel láttam, hogy szép számban jöttünk össze. Meghívásunknak eleget tett a CSNTV elnöke, Balogh Gábor úr és a Petőfi-ösztöndíjas Farkas Márton úr is. Gyűlésünk a hagyományos napirendi pontok szerint zajlott. Amit viszont szeretnék kiemelni, az a Csemadok megalakulásának 70-ik évfordulójáról való megemlékezés, melynek keretében előterjesztettünk egy tartalmas összefoglalót a Csemadok Bussai ASZ tevékenységéről.

Bussán 1951-1952 között alakult meg a Csemadok a helyi krónika szerint, amelyet szorgalmasan vezet a mai napig Végh Gáborné, Évike. Ez alkalomra készültünk képkiállítással is, ami tükrözi, hogy Bussának volt és még van is kulturális élete, megmaradt magyarságunk, és reméljük továbbra is így lesz.

Ami a Bombor Magdi-díjat illeti, az idén a vezetőség mint posztumusz díjat adta át hozzátartozójuknak, név szerint elhunyt Pál János és elhunyt Pál Zoltánnak érdemeiért.

Továbbá elhangzott a múlt évi tevékenységünkről az összefoglaló, a 2019-es évre szóló munkatervjavaslat, a pénztári beszámoló és a vita.

Aztán vacsora közben sok mindent megvitattunk még közösen. Pozitívan értékelem azt, hogy az embereknek nem közömbös a Csemadok Bussai Alapszervezetének léte. Erről tanúskodik az a tény, hogy voltak felszólalások, ötletek és segítőkészség mind a tagok, mind a községi hivatal részéről.

Jó érzés volt, hogy együtt voltunk, mint egy nagy család.

Szeretném, ha ez így maradna sokáig. Úgy látom, összetart minket a közös munka a faluműzeumért, a szórakozásért és nem utolsósorban FENNMARADÁSUNKÉRT.

Köszönettel Bombor Ivett,

a Csemadok Bussai Alapszervezetének elnöke

Csemadok-évváró a 70. születésnap fényében

A Csemadok Ipolynyéki Alapszervezete január 27-én tartotta meg hagyományos évváró taggyűlését, melynek egyik kiemelkedő eseménye a szövetség fennállásának 70. évfordulója volt.

mondott ünnepi köszöntőt, melyben rámutatott a szervezet által végzett nemzetmentő 70 éves múltára. Bemutatásra került az *Értékeink* című, általa publikált kötet is, mely a 100 éves felvidéki magyarság és a kerek évfordulóját ülő Csemadok életét mutatja be beszélgetések formájában olyan emberekkel, akik tevékenyen vettek részt a közéleti munkában. A tartalmas elnöki beszámoló után, melyet a szervezet el-

Az ünnepi műsor után Csáky Pál, az MKP európai parlamenti képviselője

nőke, Pobori Sándor tartott, átadták az Ipolynyéki Magyar Kultúráért Díjat,

immár 11. alkalommal, melyet ebben az évben a helyi szervezet oszlopos tagja, a szövetség egykori országos elnöke, Hrubík Béla kapott. Az alapszervezet a jubileumi évben szinte minden hónapban kiemelt rendezvényekkel és eseményekkel jelentkezik, mint az az előterjesztett munkatervből is kiderül. Lesznek emlékjelhatóságok, faültetések, nyári programok, könyvbemutatók és kirándulások is, ahogyan az egy jól működő kulturális szervezet életében megszokott. Elmondhatjuk, hogy az ipolynyéki alapszervezet továbbra is fáklyavivője a régió magyarságának, kultúrájának letéteményese, és reméljük, hogy ez így marad az elkövetkező években is.

Al

Megemlékezés Gáspár Imréről és könyvbemutatóval „fűszerezett” Csemadok-évváró Nagycsalomján

Annak ellenére, hogy községünk szülötte februárban látta meg a napvilágot, mi rendszerint a Csemadok-alapszervezet évváró tagsági gyűlésén emlékezünk meg róla. Így történt ez az idén is január 27-én, mikor is egy kis ünnepség keretén belül megkoszorúztuk az elismert újságíró és műfordító emléktábláját.

Évváró taggyűlésünk a megszokott napirendi pontok szerint zajlott, eltérés abban volt, hogy új elnök került szervezetünk élére.

Ugyanis eddigi elnökünket, Pásztor Romant, novemberben polgármesterré választották, helyette Pölhös Vendel lett a Csemadok ASZ új elnöke. Részben neki is köszönhető, hogy vendégül láthattuk Csáky Pált, az MKP európai parlamenti képviselőjét, aki bemutatta az *„Értékeink”* c. interjúkötetet. A

könyv azokkal a szlovákiai magyar közéleti személyiségekkel való beszélgetéseket tartalmazza, akik kiemelkedő szerepet játszottak a szövetség életében az elmúlt évtizedekben.

A kötet a Csemadok megalakulásának 70. évfordulója tiszteletére jelent meg. Kedves vendégünk a bemutató végén dedikált példányokkal kedveskedett a jelenlévőknek. Ezúttal is köszönjük, hogy jelenlétével színesebbé tette évváró közgyűlésünket.

Vanda Zsófia

Milyen középiskolát válasszunk?

Bemutatjuk az Ipolysági Műszaki és Szolgáltatóipari Szakközépiskolát

Az Ipolysági Műszaki és Szolgáltatóipari Szakközépiskola meghatározó szerepet foglal el a régió és a város életében. Az elmúlt hatvan év alatt iskolánk több ezer mezőgazdász, gépész és vállalkozó szakembert képzett ki. Jelenleg iskolánkon 170 tanuló végzi tanulmányait a következő szakon: gépészműszerész, szakács és fodrász.

Az utóbbi években ugrásszerűen megnőtt az autógyártók száma hazánkban, ezért a gépész végzettségű szakemberek keresett munkaerők lettek a munkaerőpiacon. Ezen okból iskolánkon bevezettük a gépészműszerész szakot. A gépészműszerész szakos tanulók az iskola területén található szakműhelyekben végzik a szakmai gyakorlatot. A műhelyek felszereltségét modernizáltuk, új segédesszközöket vásároltunk, különböző, gépészettel foglalkozó magánvállalkozókkal vettük fel a kapcsolatot városon belül és kívül. Ezek a cégek már sikeresen alkalmazzák tanulóinkat, akik főleg szerelési és hegesztői munkákat végeznek. Folyamatos az iskola és a magánvállalkozók közötti szoros munkakapcsolat, a jövőben egy olyan német céggel tervezünk együttműködést, amely az iskola mellett építette meg szerelőcsarnokait. Jelenleg öt szakműhely áll rendelkezésünkre az iskola területén, ezen kívül van egy fémforgácsoló, két hegesztő- és egy kovácsműhelyünk. A következő évben kialakításra kerül két kihasználatlan szakműhely teljes, korszerű felújítása. Terveinkben szerepel egy CNC forgácsoló szakműhely, korszerű hegesztőműhely kialakítása. Ezekben a helyiségekben helyet kap még két hegesztő-szimulátor, egy 3D nyomtató, valamint a SolidWorks rajzolóprogramra alkalmas számítógépek. Azon tanulók, akik sikeresen befejezték a harmadik évfolyamot, szakmunkás-bizonyítványt, személyautóvezetői jogosítványt és hegesztőigazolványt szereznek. Azután lehetőségük nyílik két éves továbbtanulásra, az érettségi bizonyítvány megszerzésére.

Az iskolában fodrászszalon is található a tó melletti szép környezetben. A fodrász szakos tanulók újonnan kialakí-

tott szaktanteremben sajátíthatják el szakmai ismereteiket. Ezt a szakot több lány és fiú is látogatja a széles környékről. A napi tevékenységen kívül a tanulók havi rendszerességgel látogatják az ipolysági idősek otthonát, ezzel is bővítve szakmai tudásukat. A fodrászszalon a környékbeli érdeklődők rendelkezésére is áll. Minden évben részt veszünk szakmai versenyeken, például a pozsonyi Interbeautyn, melyen az múlt években a kiváló második helyet értük el, vagy a Trencsénben megrendezett szakmák versenyén, melyen szintén második helyet szerezünk.

A mezőgazdaságban lezajlott szervezési változásokat követően tanulmányoztuk a munkaerőpiacot, és különböző szervezetekkel folytatott megbeszélés után megnyitottuk a szakács tanulmányi szakot. A későbbiek folyamán ez a lépés részünkről jó döntésnek bizonyult, mert ez a tanulmányi szak iskolánk egyik alappillérévé vált. A kihasználatlan helyiségekben modern tankonyha épült, amely a szakma minden követelményének megfelel. Fokozatosan további szaktanterem és öltözők is kiépültek. Nagy a kereslet szakácsaink munkája iránt a városban és környékén. Folyamatos felkéréseket kapunk fogadások, születésnapi ünnepségek, szalagavatók és egyéb találkozók megszervezésére és lebonyolítására. Harmadikos tanulóink városi és környékbeli magánvállalkozók vendéglátóipari egységeiben végzik szakmai gyakorlatukat. Ezek a munkahelyek minden követelménynek megfelelnek, és szerződésben rögzítjük a szakmai felteteleket. A szakács szakos tanulóink is sikerrel vesznek részt a különféle versenyeken, amiről serlegek és oklevelek egész sora tanúskodik.

Iskolánk rendkívül sikeres a külföldi pályázatok területén is, mint pl. az Erasmus+, amely tanulóink külföldi szakmai gyakorlatát biztosítja Európa számos országában. Általában 15 tanuló vesz részt külföldi szakmai gyakorlaton, amely folyamán más országok területén bővíthetik szakmai tudásukat. A tanulók pedagógusaink és külföldi oktatók felügyelete alatt végezték munkájukat egyebek mellett Angliában, Portugáliában, Németországban pedig már harmadik alkalommal. Jelenleg ismét egy sikeres pályázaton dolgozunk, aminek keretén belül 2020 tavaszán 15 diák kiutazhat Spanyolországba. Ez hatalmas lehetőség

tanulóink számára, amelyet tanulmányaik elvégzése után hasznosíthatnak.

Az iskola mellett nagyon sikeresen működik a hegesztőiskola is. Működésünk 20 éve alatt több mint ezer sikeres hegesztőt képeztünk ki. Az elmúlt évek alatt jelentős korszerűsítés zajlott az iskolában: a hegesztőműhelyt új, pályázati úton beszerzett hegesztőtechnikai felszerelésekkel láttuk el. Jelenleg a következő hegesztői eljárásokat oktatjuk: védőgázos Co2 (Z-M1), védőgázos argon (Z-T1) és bevont elektródás villamos ívhegesztés (Z-E1). Kiváló munkánkról tanúskodnak kitűnő eredményeink, amelyeket növen-

dékeink az évente megrendezésre kerülő szlovákiai versenyen szereznek. Volt olyan év, hogy iskolánk tanulói, a versenyek történetében először, mindhárom eljárásban első helyezettek lettek. Külföldi versenyekre is rendszeresen meghívunk, például Csehországba, ahol évente megrendezik a középiskolások nemzetközi hegesztőversenyét. A nevünk itt sem ismeretlen, mivel többször volt már első, második, valamint harmadik helyezésünk. Hegesztői tanfolyamokat szervezünk egyéni érdeklődőknek, valamint a munkaügyi hivatalnak is.

Iskolánkban sikeresen működik az autóiskola is, amely korszerűen felszerelt elméleti szaktanteremmel rendelkezik, továbbá saját gyakorlópályával, valamint két személyautóval és egy traktorral. Már a fentiekből kitűnik, hogy B és T típusú vezetői jogosítvány megszerzését biztosítunk diákjainknak. Iskolánk minden diákjának kedvezményesen áron kínáljuk az autóiskola elvégzését.

Tanulóink tanulmányaik során szakmunkás-bizonyítványt, vezetői jogosítványt és a fiúk hegesztőigazolványt szerezhetnek. Lehetőségük nyílik külföldi sportversenyeken és külföldi szakmai gyakorlatokon részt venni. A sikeres záróvizsga után két éves felépítményi szakra jelentkezhetnek, ahol érettségi bizonyítványt szerezhetnek. Modern, nyitott, diákbarát, asszertív iskola vagyunk, melyben megéri tanulni!

Beiratkozások margójára

Az alapiskolába történő beiratásokat, amelyekre néhány éve az áprilisi hónap során kerül sor országszerte, mindig némi feszültség, szorongás előzi meg az egyes tanintézményekben. Ekkor dől el ugyanis, hogy az előző évhez viszonyítva nő vagy csökken-e a tanulók létszáma az iskolákban. Maga a beiratkozás, amelyet igyekszik minden iskola a lehető leghangulatosabbá, legmegnyerőbbé, ünnepélyesebbé tenni, természetesen már tükrözi a szülők döntését, hisz akik eljönnek, már (néhány szélsőséges esettől eltekintve) nem viszik el máshová is beírni csemetéjüket. Ahhoz azonban, hogy eddig eljussanak, tenni kell. Az iskoláknak bizonyítani, hogy érdemesek a szülők bizalmára, a különféle szervezeteknek, a sajtónak ráirányítani a figyelmet az anyanyelven történő tanulás hatékonyságára és pótolhatatlan voltára, a gyógypedagógusoknak rámutatni arra, hogy a gyermek személyisége, fejlődése megtörhet egy rossz döntés következtében. Minden évben különféle beiratkozási programok, körutak, rendezvények szerveződnek az anyanyelvi iskolák népszerűsítése céljából. A szakemberek, neves személyiségek, művészek, politikusok vagy pedagógusok elmondják szívre és észre egyaránt ható érveiket. A gyermekek már az óvodában, majd a beiratkozáskor az iskolában is ajándékokat kapnak a helyes döntés érdekében tevékenykedő szervezetektől, az iskolai év kezdetén pedig a szülők kapnak támogatást ösztöndíj formájában. Látszólag minden adott. Az iskolák megfelelő feltételeket és képzést nyújtanak, a szakemberek alátámasztják, hogy miért kell anyanyelven tanulni a hatéves kisdidiáknak, a jószándék ott van a szervezetek akcióiban, s mégis, néhányan nem biztosak abban, hogy ez a helyes út. Pedig szülőként, ismerve saját csemetéjüket, s nekik legjobbat akarva, érthetetlen, ha idegen nyelvi közegbe küldik gyermeküket, aki számára nemcsak a családtól való távollét, az eddigi megszokott társaktól való elszakadás lesz kihívás, hanem a legnagyobb feladat egy olyan közegbe való beilleszkedés, ahol nem az ő nyelvén beszélnek. Amíg ehhez a gyermek alkalmazkodik, s jó esetben lelki törés nélkül átvészeli, már rég lemaradt társaitól, akik közben játszottak, írni, olvasni tanultak, barátkoztak. S mire a számára idegen nyelvvel is valamelyest megbarátkozik, a többiek már messze járnak tudásban, ismeretekben.

Ma már sokak számára az anyanyelv vagy a nemzethez való tartozás fogalma csak üres frázisnak tűnhet, amivel nem lehet meggyőzni valakit, vagy megváltoztatni a szülő által kialakított elképzelést, nézetet. Ilyenkor azonban gondoljunk arra, hogy saját gyermekünkéről döntünk. Legyünk empátikusak vele szemben. Segítsük őt, hogy ezt az akadályt, ezt a nagy váltást a lehető leggyöngyösebben, legkönnyebben vegye. S ezzel nemcsak az ő érdekét, hanem a magunk javát is szolgáljuk.

Rákóczi Szövetség - Mozgó Mozi

A Rákóczi Szövetség Mozgó Mozi elnevezésű akciójának célja, hogy alkalmat adjon a külföldi magyar közösségeknek az összejövetelre, találkozásra és az őket érintő fontos kérdések megbeszélésére, mint például az iskolaválasztás.

A Mozgó Mozi áprilisig több mint száz településre jut el. Programjában napközben az iskolás korosztály számára vetítenek magyar meséket, filmeket, az iskolaválasztást tematizáló kisfilmekkel együtt, majd este a szülőket várják a magyar filmművészet egy-egy emblemikus alkotásával.

A vetítések előtt és után színes programokkal és beszélgetéssel készülnek a szövetség munkatársai, hogy segítséget nyújtsanak a szülőknek az iskolaválasztáshoz, hiszen a külföldi régiókban a következő hetekben kell döntést hozniuk a szülőknek arról, hogy iskolakötelessé váló gyermekük számára a magyar vagy államnyelvű oktatást választják.

A pedagógusok és a Szövetség tapasztalatai szerint az ismeretek megszerzésének leghatékonyabb módja az anyanyelven történő tanulás. A magyar iskola jobb érvényesülést jelent, mert több tudást, több ismeretet nyújt, hiszen két nyelvet, két kultúrát tanít. A magyar iskola kialakítja a gyermek biztos identitását, ami abban segíti, hogy szűkebb és tágabb közösségében is otthon érezhesse magát. Ezért arra biztatjuk a külföldi magyar családokat, válasszanak iskolakötelessé váló gyermeküknek magyar iskolát!

A Kárpát-medencei Mozgó Mozi 2019. március 11-én érkezik járásunkba. Ipolynyéken, a kultúrház mozitermében az ipolybalogi és ipolynyéki iskolások számára vetítik le az alsó tagozatosok számára A palacsintás király, majd a felsősöknek a Mancs c. filmet. Este 18.00 órakor pedig a szülők számára mutatják be a Vándorszínészek c. alkotást. Minden jelenlegi és jövőendő szülő szeretettel vár a vetítésre a Rákóczi Szövetség.

1919

2019

BALASSAGYARMAT CIVITAS FORTISSIMA

Olvasóink előtt bizonyára nem ismeretlen az a történelmi tény, hogy az első világháború után szétesett az Osztrák-Magyar Monarchia, és az antanthatalmak kényükre-kedvükre (vissza)éltek hatalmukkal, és az igazságos béke megteremtése helyett egy olyan békét erőltettek Magyarországra, amely méltán viseli a „trianoni diktátum” nevet, és amelyet több ország máig sem ratifikált. A diktátum aláírásáig eltelt zavaros időszakban a konkra éhes országok étvágya egyre nagyobbra nőtt. Így történhetett meg, hogy a kijelölt demarkációs vonalakat átlépve megpróbálták még nagyobb területeket szerezni maguknak, remélve, hogy a nagyhatalmak ezt utólagosan jóváhagyják. Ilyen „határincidensre” került sor a járásunkkal szomszédos Balassagyarmaton és környékén a cseh

katonaság jóvoltából, akik az Ipolyság - Losonc vasútvonalat és környékét kerítették hatalmuk alá két hétre. A lakosság és a magyar katonaság összefogása révén a betolakodókat sikerült hamar kiűzni az Ipoly túloldalára. Ezekről az eseményekről Nógrádmegye tudósítása a „csehkiverés” lefolyásáról így szól: „Kétheti megszállás után, f.hó 29-én este véget ért városunkban a csehek uralma. Kedden este még a lakosság mit sem sejtett a másnap bekövetkező eseményekről, szerdán hajnalban azonban már gépfegyverek kattogására ébredtünk, és este fél hétkor a városháza erkélyéről büszkén lengett a háromszínű lobogó.

Szerdán hajnalban a 38-asok és a 16-osok nemzetőreinek egy különítménye Szügy felől támadást kezdett a honvédlaktanyában lévő csehek ellen. Be is

törttek a laktanyába, azonban az emeletre feljutni nem tudtak, mert a csehek, úgy látszik, besúgás folytán értesültek a szándékolt támadásról. A csehek be voltak szorítva a laktanyába, gépfegyvereikkel a laktanya ablakában helyezkedtek el, és onnét nemcsak katonákra, hanem a védtelen lakosságra is tüzeltek úgy, hogy polgári egyének is estek áldozatul a felszabadító harcnak.

Délután 2 óra tájban megérkeztek az iglói géppuskások hat géppuskával, és alkonyatkor támadást indítottak a laktanya ellen. Ellenőrizhetetlen rémhírek járták be a várost, amelyek a valóságnak meg nem feleltek. A valóság az, hogy megfelelő katonaságunk van, és azt hisszük, a cseheknek nem lesz többé kedvük, hogy Balassagyarmatot újból megszállják.”

Balogh Gábor

A négynapos ünnepség programja a következő volt:

Január 26. (szombat)

- 14.00 „Hogyan veszett el? - konferencia (Városháza)
- 18.00 Huszár Aladár emléktáblájának avatása (Balassagyarmat, Civitas Fortissima Múzeum Ady úti épülete)
- 19.00 Művészeti gála a Legbátrabb Város tiszteletére (MKMK)

Január 27. (vasárnap)

- 10.00 Ünnepi ökumenikus istentisztelet az elesett hősök tiszteletére (Szalézi plébánia)
- 12.00 A felújított Hősi temető átadása és az 1919. januári harcokban elesett magyar és cseh katonahősök sírjainak megkoszorúzása
- 14.30 A laktanya ostroma - fegyveres hagyományörzők hadijátéka (Civitas Fortissima tér)

Január 28. (hétfő)

- 09.00 Iskolai programok - frendhagyó történelmi óra
- 09.00 XI. Kárpát-medencei Civitas Fortissima Történelmi Vetélkedő döntője (MKMK)
- 16.00 Nagy László: Huszár Aladár című monográfiájának bemutatója (Városháza)
- 17.30 Fáklyás felvonulás, koszorúzás, fényfestés

Január 29. (kedd)

- 09.00 Iskolai programok - filmvetítése, koszorúzás
- 10.00 Ünnepi megemlékezés a Civitas Fortissima emléknapiján**
Közreműködik: 100 fős balassagyarmati egyesített énekkar
Felkért ünnepi szónok dr. Áder János köztársasági elnök
- 11.00 Balassagyarmat Város Képviselő-testületének ünnepi ülése
- 19.00 **Kormorán koncert** a Vármegyeháza dísztermében
- 20.30 **Ünnepi tűzijáték** a Civitas Fortissima téren

Balassagyarmat - Civitas Fortissima

A négynapos ünnepség főbb programjain készült felvételek.

A felújított Hősi temető átadása és az 1919. januári harcokban elesett magyar és cseh katonahősök sírjainak megkoszorúzása

„Hogyan veszett el? Hatalomváltás, fegyveres küzdelmek, emberi sorsok a Felvidéken 1918-1919-ben” című tudományos konferencia a Városházán

Baráti Huszár Aladár emléktáblájának avatása az Ady Endre utcában

A január 29-ei központi rendezvényen, a Civitas Fortissima téren Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke mondott ünnepi beszédet

A csehkiverés hőseinek emléktáblájának megkoszorúzása a balassagyarmati városháza falán Keviczky Hugó alkotása

A laktanya ostroma - fegyveres hagyományörzők hadijátéka (Civitas Fortissima tér)

Művészeti gála a Legbátrabb Város tiszteletére. Az előadóművészek között volt Baráz Ádám és Alisa Yajima is.

A Civitas Fortissima Kárpát-medencei történelmi vetélkedőt az ipolysági Szondy György Gimnázium **Híves Csongor, Kuzma Dávid és Kukolík András** összetételű csapata nyerte meg. Felkészítő tanáruk Tóth Tibor.

Mikszáth, Madách és a kultúra mai napszámossai

A kultúrában dolgozók, a kultúrát művelők, a kultúráért felelősök és segítők, a kultúrát szeretők, a kultúrát támogatók, a kultúra hajtásait megismerni vágyók és még sorolhatnám a jelzőket, január 17-én összegyűltek Szklabonyán, Mikszáth szülőfalujában, hogy emlékezzenek és koccintsanak a nagy palóc születésnapja alkalmából. Nem először, sokadik alkalommal. Ezeknek az összejöveteleknek nagy a jelentőségük az ezen rendszeresen megjelenők számára a következő szempontból. Ez az év első olyan kulturális eseménye, amely méltán nevezhető egy nagyobb regionális tájékoztatónak, beleértve az anyaországi oldalt is. A Mikszáthra való emlékezés adja meg a keretet ahhoz, hogy egymást kölcsönösen tájékoztassuk az ez évi kulturális rendezvényeinkről az egykori Hont és Nógrád vármegyék szűkebben vett településeit, Ipolyságtól Balassagyarmaton át Nagykürtösig.

Ez a régió olyan gazdag irodalmi, történelmi, művészeti múlttal rendelkezik (Mikszáth, Madách, Balassi, Krúdy, Zs. Nagy Lajos, Ipolyi Arnold, Kubányi Lajos... hogy csak a helyiekből említsük), melyek ismerete és jelentősége túlmutat e régió határain. Ezen kulturális események megjelenítése évente elhivatott kötelességünk, támogatásuk, látogatásuk, egymás segítése ezen a téren erkölcsi kötelességünk is. A megjelentek névsora is tiszteletre méltó: ipolysági Honti Múzeum és Csemadok-alszervezet, a Nagykürtösi járás Csemadok-

alapszervezetei és más társadalmi szervezetek, iskoláink és önkormányzataink képviselői, Balassagyarmat város képviselője, Mikszáth és Madách Társaságok és más magyarországi civil szervezetek képviselői, valamint a SZNM - Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma mint az emléknap fő szervezője és támogatója. A nap programjának egyik fő eseménye: A betyáros Mikszáth, avagy egy különleges kisregény az író életművében c. művét kiselőadás keretében bemutatta Praznovszky Mihály irodalomtörténész, író. Közreműködtek még az Ipolybalogi Művészeti Alapiskola növendékei.

Mindezt alátámasztandó, január 16-án, Mikszáth Kálmán születése napján, a 172. évforduló tiszteletére a Mikszáth Kálmán Társaság szervezésében Balassagyarmaton a volt Megyeháza előtti Mikszáth-szobornál megemlékezésre került sor, melyen területi választmányunk tagjai is részt vettek. A Társaság alelnöke, Pásztor Sándor üdvözölte a megjelenteket, megemlékező beszédet Csach Gábor alpolgármester mondott. Ünnepi műsorral közreműködtek a Balassagyarmati Színkör tagjai, majd sor került Mikszáth Kálmán szobrának megkoszorúzására. További megemlékezések voltak még január 16-án Pásztón, ahol a Mikszáth-napi Prózamondó Verseny döntőjére is sor került. Ezen kívül január 17-én Salgótarjánban és 18-án Budapesten is voltak megemlékezések.

A Mikszáth-ünnepségek mellett a hagyományos megyei Madách-ünnepség rendezvénye Balassagyarmaton január 18-án is a hónap kiemelkedő eseménye volt, amelyen szintén részt vettünk. Az ünnepség koszorúzással kezdődött a Köztársaság téri Madách-szobornál, majd a Madách Imre Városi Könyvtár kupolatermében folytatódott egy könyvbemutatóval, melyen Praznovszky Mihály, a szerző ajánlotta a közönség figyelmébe a „Tisztelőd a barátod” - Arany János le-

vezése Madách Imrével című kötetét. Ezt követően megtekinthettük a Horváth Endre-díjban részesülő Czudor Beáta festőművész és Siket Marianna keramikus kiállítását, melyet Csach Gábor művészettörténész nyitott meg a könyvtár galériáján. Közreműködött Szenográdi Noémi gitárművész.

A nap fénypontja a Madách-díj átadási ünnepsége volt. A megjelenteket Balla Mihály országgyűlési képviselő köszöntötte, ünnepi beszédet mondott és Nógrád Megye Madách Imre Díját átadta Skuczi Nándor, a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke. Díjazottak: Pozsgai Zsolt író, színházi és filmrendező, producer, valamint a Kassai Thália Színház. Méltatók: Sándor György, Nemzet Művésze címmel kitüntetett Kossuth-díjas író, előadóművész, „humoralista” és Pásztó András dramaturg.

A Horváth Endre-díjat Medváczi Lajos, Balassagyarmat Város polgármestere és Zolnyánszky Zsolt galéria-vezető adta át, a díjazottakat Jakus Julianna művelődésszervező és Pénzes Géza tanár, képzőművész méltatta.

A kultúrális műsorban közreműködött: Szabó András - Madách-díjas előadóművész, Kovács Benko Fruzsina Borbála - ének, Varga Ivett - ének, Jambrik Zsolt - ének, Lévárdi Beáta - zongora, Latte Maffiato zenekar, Csatlós Noémi - műsorvezető.

Balogh Gábor

100 éve halt meg Ady Endre

1919. január 27-én halt meg a modern magyar líra kiemelkedő jelentőségű költője, Ady Endre. A hagyományos népi-nemzeti költészettel szemben Ady szakított a hagyományokkal, és egy új, modern stílus képviselője volt. Témái közt megjelent a szerelem, a szülőföld, a szabadság iránti vágy, az egyenlőség, a mulandóság vagy a hit kérdése is, ám mindezt új kifejezési formák, stílus-eszközök, egyedi képek segítségével ábrázolta. Költeményei állásfoglalások, programok is, melyeket politikai jellegű cikkeiben, írásaiban is megfogalmazott. Verseiből érződik a láza-

dás a kor helyzete, a magyarországi viszonyok ellen. Egyrészt a küzdésvágy, másrészt a reménytelenség jellemezte költészetét. Költői mivoltát Messiás-sorsnak érezte, szerinte Magyarországon duplán kell szenvedni, ha valamit el akar érni az ember. A fiatal költőnemzedék ünneptel vezéralakja volt, de nézetei, stílusa miatt gyakran érték támadások is.

Ady fiatalon, 41 éves korában halt meg. Életéről, szerelmeiről, műveiről sok leírás, tanulmány, kritika született. Verseit - Keresztury Dezső szavai szerint - csak „állandó viaskodással és állandó megütközéssel” lehet „igazán olvasni”. De megéri...

-ná-

Ady Endre:

Temetetlenül

Érzem: a mámor csöndes éjjelében
Háborgó lelkem már pihenni kezd
És lassan, lassan, csaknem észrevétlen
Reám borul a virradatlan est.
Hideg szívvel, könnyel nézek mindent,
Ami még nemrég lelkemig hatott;
Mi lett belőlem? Emberek közt járó,
El nem siratott, bús élő halott.

Még kacagok, ha rám borul a mámor,
De ez a kacaj már nem az enyém:
Kísértő hang halottak országából,
Melynek itt feledt tagja vagyok én.
Tán ajkamon víg nóta is megcsendül
S hallgat a régi méla, keserű -
Szívem megrezdül ismerős hangokra,
Mint egy eldobott, rozzant hegedű.

Olykor meg mintha visszaemlékezném
Egy szép életre, mely el, tovaszállt,
Melyben még volt hatalmas, izzó eszmém
Megostromolni magát a halált
S aztán... megtörve, éjjeltől borítva
Járom tovább a kiszabott utat;
Mi lett belőlem? Temetői fejfa,
Mely a világnak egy nevet mutat...

Elbocsátó, szép üzenet

(részlet)

Törjön százegyszer százszor-tört varázs:
Hát elbocsátlak még egyszer, utolszor,
Ha hitted, hogy még mindig tartalak
S hitted, hogy kell még elbocsátatás.
Százszor-sujtottan dobom, im, feléd
Feledésemnek gazdag úr-palástját.
Vedd magadra, mert lesz még hidegebb is,
Vedd magadra, mert sajnálom magunkat,
Egyenlőtlen harc nagy szégyeniért,
Alázásodért, nem tudom, miért,
Szóval már téged, csak téged sajnállak.
Milyen régen és titkosan így volt már:
Sorsod szépíteni hányszor adatott
Ámító kegyből, szépek szépiért
Forrott és küldött, ékes Léda-zsoltár.
Sohase kaptam, el hát sohse vettem:
Áadtam néked szépen ál-hitét
Csókoknak, kik mással csattantanak
S szerelmeket, kiket mással szerettem:
És köszönök ma annyi ölelést,
Ám köszönök mégis annyi volt-Lédát,
Amennyit férfi megköszönni tud,
Mikor egy unott, régi csókon lép át.

Könyvajánló

Nagy László :

AZ IPOLYTÓL DACHAUIG BARÁTI HUSZÁR ALADÁR ÉLETTÖRTÉNETE (1885-1945)

„A férfi, aki tudja, hogy mit akar” - ezzel a címmel mutatta be olvasóinak az Új Budapest c. hetilap 1932 novemberében Baráti Huszár Aladárt, a székesfőváros megválasztás előtt álló főpolgármesterét.

Az Ipolybalogról indult városvezető mögött ekkor már jelentős tettek és fontos funkciók álltak: négyévnyi világháborús frontszolgálat, a cseh légiósok elleni 1919-es balasagyarmati szerepvállalások, több vármegyében betöltött főispáni pozíciók.

Az 1934 júniusáig tartó főpolgármesteri tevékenysége után 10 évig az elnöki feladatokat látta el az Országos Társadalombiztosítási Intézetnél. 1939-et követően írásaiban, könyveiben gyakorta utalt a vészterhes történelmi időkre, a német befolyás erősödésére, a kiűtkeresésre, majd egyre jobban közeledett a demokratikus erők mozgalmaihoz. A megszállást követő letartóztatása, majd tragédiája mindezek „természetes” következménye volt.

A kötet bőségesen idéz Huszár Aladár egykori gondolataiból, írásaiból, amelyek mögött egy nemzeti elkötelezettségű, a magyarságot fanatikusán védő és tisztelő politikus portréja rajzolódik ki. Az életpálya kapcsán bepillantást kaphat az olvasó a magyar múltba, ha nem is meghatározó, de időszakonként kiemelkedő szerepet játszott nemesi, történelmi családok tagjainak - Blaskovich, Huszár, Puky, Szilassy, Vizsolyi - tevékenységébe, sorsába is.

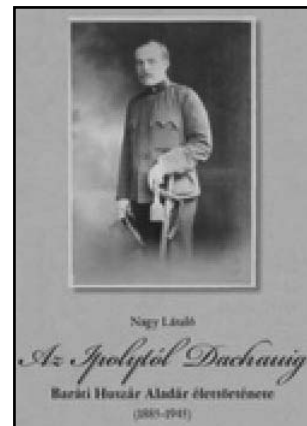
Balogh Gábor

Az Úr érkezése

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon,
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

A Palócföldön színházkedvelő közönség él

Kicsit csodálkozva, de örömmel állapíthatták meg a vendégszereplésre hozzánk érkező profi és amatőr színészek vasárnap, 2018. február 10-én, az ipolynyéki színházteremben bemutatott A cigánytábor az égbe megy című két felvonásos zenés musical után, hogy a Palócföldön szeretik és értékelik a színházat. Persze nem mindig volt ez így, hiszen jó néhány évvel ezelőtt még a vendégszereplő kassai Thália, vagy a Komáromi Jókai Színház darabjain, vendégszereplésein is alig tudtuk félig megtölteni ezt a termet. No, nem azért, mert a darabok esetleg némi kívánni valót hagytak volna maguk után, hanem egyszerűen ilyen volt az igény. A Csemadok Ipolynyéki Alapszervezete mellett működő Mics Károly Színjátszó Csoport azonban következetes és rendszeres munkájával, az évenkénti zenés darabok bemutatásával a kétezres évek elejétől, megteremtette az igényes színházi előadások élményét ezen a vidéken is. Az, hogy évek óta két napon keresztül teltház (ez 420 nézőt jelent bemutatónként) előadásokat tudunk teremteni Ipolynyéken, a szervezet kiváló munkáját dicséri. Ennek a munkának köszönhetően került sor a komáromi Theátrum Polgári Társulás jóvoltából bemutatott, Maxim Gorkij elbeszélése nyomán készült, A cigánytábor az égbe megy című zenés musical előadására, és mondanom sem kell, abszolút teltház és siker fogadta a szép számú szereplőgárdával felvonult társulatot. A darabot Dráfi Mátyás Jászai Mari-díjas, érdemes művész rendezte, és az élő zenei kíséretet, mely igencsak kurióznak számít ma a színházi berkekben, a Deme László vezette Bellő zenekar szolgáltatta. A darab a jelenlegi Kárpátalja területén játszódik, és a cigányok vándorló, de izgalmas életét mutatja be egy szerelmi drámán keresztül. A darab színvonalát emelte a híres, cigány származású énekes, Rigó Mónika autentikus zenei előadása, cigány nyelven elénekelt betétdalai, valamint a rendező, Dráfi Mátyás alakítása is a világot jelentő deszkákon. Az előadás szervezői, a Magyar Közösség Pártja és a Csemadok Ipolynyéki és Inámi Helyi Szervezetei, kiváló munkát végeztek, hiszen a régió csaknem minden településéről érkeztek nézők szép számmal. Az igény tehát él a jó színházi darabokra a Palócföldön. Élünk a kínálózó lehetőséggel máskor is!

Palócz

„Sorsunk egybeforr, együtt megyünk tovább,
Az élet viharában Te vigyázol reám.
Köszönöm, hogy szeretsz, s hogy hiszel nekem,
S hogy megosztod az életed velem.“
(Vörösmarty)

Randevú egy életen át...

Ezzel a címmel vette kezdetét idén február 10-én a Házasság Hete. Európa szerte kiemelt fontossággal bír ez az esemény azon civil szervezetek életében, akik feladatuk tűzték ki a gyermekekkel való foglalkozást, a család intézményének erősítését, ezáltal a felvidéki magyar közösség építését is.

„Az emberek döntéseit nagymértékben meghatározza, hogy milyen emberekkel, milyen életpéldákkal találkozunk, éppen ezért a Házasság Hetének célja, hogy minél több helyen az országban életközelsébe hozzanak olyan párokat, akik a házasság fontos kérdéseinek megválaszolásában előbbre vannak az átlagnál - mondta el a rendezvény megnyitója kapcsán Herjeczki Kornél, a Házasság Hete magyarországi koordinátora.

Ez a kezdeményezés minden évben egy hétig a házasság fontosságára irányítja az emberek figyelmét. Angliából ered, és Bálint-nap környékén a keresztény egyházak és civil szervezetek bevonásával tartják meg világszerte.

A Femine Fortis PT is fontosnak tartja, hogy az egyes rendezvényeken keresztül, a Házasság Hete keretén belül rámutassunk a családnak mint intézménynek fontosságára, és lehetőségeink szerint népszerűsítsük azt azzal a nem titkolt szándékkal, hogy a ma oly divatos és egyre terjedő házasság nélküli együttéléssel szemben alternatívát kínáljunk a fiatal lányoknak, fiúknak. Fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy a család és a karrier összehangolható, és a család megtartó ereje semmivel sem ellensúlyozható.

A Házasság Hete olyan széles körű összefogásra törekszik, mely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság, a család örökkévaló értékét.

A sorozat keretében 2019-ben Magyarországon 12., Szlovákiában pedig a kilencedik alkalommal kerülnek megrendezésre előadások, beszélgetések, kulturális és társadalmi rendezvények felvidéki magyar civil szervezetek bekapcsolódásával.

A Femine Fortis fontosnak tartja, hogy a civil társadalom Szlovákiában is bekapcsolódjon a család, a házasság hetének rendezvénysorozatába, hogy a felvidéki magyar családok gondjairól, mindennapos harcaikról, de örömeikről és sikereikről egyaránt beszéljünk, erősítve ezzel a család intézményét és magyar közösségünk építését. Ezért a Femine Fortis PT az idén is Felvidék-szerte családi és társadalmi rendezvényeket fogja működtetni és propagálni a család, a házasság, az elköteleződés és a gyermekvállalás értékeit.

Ezek az értékek a magyar nemzetpolitika megalapozói, hiszen a család, a magyarság megerősödése nélkül nem valósulhat meg a szülőföldön való megmaradásunk és boldogulásunk sem.

Célunk, hogy a felvidéki magyar fiatalok ezeket az értékeket, mint közösségünk megtartó erejét, magukénak vallják, a szilárd családi köteléket tartsák követendő példának.

Bízunk benne, hogy a családot és a házasságot népszerűsítő rendezvénysorozat, valamint a magyar nemzetpolitika által nyújtott családtámogatások is elősegítik, hogy növekedjen a felvidéki magyar fiatalok körében a házassági és családalapítási szándék, hogy megtalálják boldogulásukat szülőföldünkön, erősítve ezzel nemzeti közösségünket a Felvidéken.

Németh Gabriella
a Femine Fortis PT alelnöke

Szentmisék Esterházy János boldoggá avatásáért az alsóbodoki zarándokközpontban

A krakkói érsek kezdeményezésére vatikáni jóváhagyással még idén elindul gróf Esterházy János boldoggá avatási eljárása. Az alsóbodoki Esterházy János Zarándokközpontban minden hónap első szerdáján a szentmisét a boldoggá avatás elősegítéséért ajánlják fel.

Miután a Vatikán megadta az engedélyt az eljárás előkészületeire, Marek Jędraszewski krakkói érsek december 12-én kinevezte posztulátorrá, vagyis a boldoggá avatási ügyek koordinátorává fr. Cebula Pawel lengyel minorita szerzetest. A posztulátorral a Ma7 még tavaly készített interjút, amelyben elmondta, hogy a boldoggá avatási eljárás hivatalosan március 25-én kezdődik Krakkóban. A feladat rendkívül sokrétű, egy történész bizottság fogja feltárni gróf Esterházy János életének és munkásságának minden részletét, bizonyítani kell életszentségét, személyét bemutató könyvek kiadását, film elkészítését tervezik. Rengeteg fordítási feladatuk is lesz, lengyel és olasz nyelvre minden fontos dokumentumot le kell majd fordítaniuk. Az évekig tartó folyamat alátámasztására nagyon fontos, hogy minél többen imádkozzanak gróf Esterházy János boldoggá avatásáért. Ennek úttörőjeként az Esterházy János Zarándokközpontban októbertől minden hónap első szerdáján szentmisét mutatnak be.

Február 6-án, szerdán a vértanúhalált halt felvidéki magyar politikus újratemetésének helyszíne felett álló alsóbodoki Szent Kereszt felmagasztalása kápolna megtelt a boldoggá avatás mielőbbi bekövetkezéséért felajánlott szentmise alkalmából. A szentmisét Lépes Lóránt lelkiatya, a Felvidéki Mária Rádió igazgatója mutatta be. Szentbeszédében felidézte Esterházy János alakját, életútját és szenvedésének stációit. A felolvasott evangéliumi részlettel párhuzamba vonva gróf Esterházy Jánost is prófétának, vagyis olyan embernek írta le, aki felismerte az idők jeleit, illetve Isten akaratát, és aszerint cselekedett, személyes küldetésévé téve az evangéliumot. Könyörgések hangzottak el Esterházy János lelki üdvéért, a felvidéki magyarság megmaradásáért és hitének megerősödéséért, valamint a közép-európai népek megbékéléséért.

Az Esterházy János Zarándokközpont előzetes bejelentkezéssel látogatható, folyamatosan várja a zarándok, imádkozni vágyók, Esterházy János életét és lelkiségét megismerni szándékozó hívek megkereséseit. Az Esterházy János boldoggá avatásáért felajánlott következő szentmise március 6-án, hamvazószerdán 15 órakor lesz a Szent Kereszt felmagasztalása kápolnában, melyre szeretettel várnak mindenkit.

Farkas Márton, Petőfi-ösztöndíjas

Fényt vinni a sötétségbe

Első hallásra furcsának tűnhet, hogy a kereszténység jelképe, egy vallásé, melynek alapja a szeretet, egy régi kínszerszám, a kereszt. A tárgy, melynek említése összeszorította a múlt bűnözőinek gyomrát, ma már a békét és a megbocsátást jelenti. Hogy valósulhatott ez meg? A kereszt az idők során elveszítette eredeti hivatását, és jelképpé vált. A különböző szimbólumok - esetünkben a kereszt - feladata, hogy saját jelentésükön túl magukba foglaljanak egy felsőbb, lelki értelmet is, mely mindig eszünkbe jut, ha rájuk nézünk. Néha megesik, hogy egy-egy ilyen jelképpel jobban kifejezünk egy gondolatot, mint szavakkal. Példának okáért a STOP tábla sokkal többet jelent, mint az „állj” szócska. Magába foglalja a büntetés vagy baleset lehetőségét, amennyiben nem tartjuk be az utasítást, jelzi annak a veszélyét, hogy ha felelőtlenül hajtunk be az adott keresztvezetésbe, akár halálos következményekkel is járhat.

Bár a kereszténység fő jelképe természetesen a kereszt, mely Krisztus urunk halálára és feltámadására emlékeztet, ezen keresztül pedig az ő tanításaira és az eljövendő örök életre, a gyertyának, a gyertya lángjának is megvan a maga misztikája. Az öreg Simeon mondta Krisztusról, hogy ő lesz a fény, mely megszenteli a pogányokat. Első eljövetelekor Jézus is hivatkozott magára mint a fényre, és erre buzdított minden hívőt: vigyék az Ő fényét oda, ahol a sötétség uralkodik.

Az V. századi Rómában alakult ki a gyertyagyújtás hagyománya a kereszténységen belül, és később, 1000 környékén, éppen Simeon feljebb említett szavai szolgáltattak alapot a gyertyaszenteszt szertartásának bevezetéséhez. Az Egyház megalakulása óta hirdeti: Krisztus a mi fényünk, amely az utat mutatja, az Úrhoz vezet, nélküle vakon bolyonganánk a legmélyebb lelki sötétségben. Ezt az ősi üzenetet a XXI. század embere sajnos sokszor nem hallja vagy nem akarja meghallani. Erre kell hogy emlékeztessen minket a gyertya megszentelése, meggyújtása - a világosságot követni a lelki sivatás éjszakájában.

Krisztus világosságának szimbóluma a gyertyaláng, maga a gyertya viszont jelenthet mást is. A kanóc meggyújtásával életre hívjuk a fényt, viszont elhasználjuk a gyertyát. Éppen ezért, mikor a gyertyára nézünk, jusson eszünkbe az áldozatvállalás - ahhoz, hogy valami jót tegyünk, áldozatot kell vállalnunk egész életünk során. Korunk embere ezt sokszor nem tudatosítja, várja a mondásban szereplő sült galambot, javakat, és üdvösséget akar anélkül, hogy tenne valamit értük. Tudatosítanunk kell, hogy mint ahogy a gyertya feláldozza magát a fényért, nekünk is áldozatot kell hoznunk az üdvösségért és a körülöttünk levő világ jobbá tételéért. Jusson eszünkbe, nem a gyertyára van szükségünk, hanem a fényre. Hasonlóképp, amíg csak a jótett lehetősége van meg bennünk, de nem gyújtjuk meg azt a bizonyos „kanócot” magunkban, és nem visszük végbe a cselekedetet, nem vagyunk javára sem magunknak, sem embertársainknak. Tipikus probléma ez a családokban: a férj azt várja feleségétől és a feleség a férjétől, hogy boldoggá teszi, de neki semmilyen kényelmetlen, megerőltető dolgot nem kell majd tennie a kapcsolat működéséért.

A gyertya mint szimbólum utalhat az emberi életre is. Meggyújtásának pillanatától fogva egyre inkább közelít a vég. Tudatosítanunk kell, hogy az ember földi élete, mint a gyertya lángja, véges. „Ti vagytok a világ világossága” - mondta Jézus, éppen ezért nekünk, hívő keresztény embereknek ez a küldetésünk a földön. Akármilyen fojtó körülöttünk a hitelenség és a tudatlanság sötétsége, őriznünk és táplálnunk kell Krisztus fényét. Magatartásunkkal, viselkedésünkkel és szavainkkal is példát kell mutatnunk a többieknek, nem hívő embertársainknak, így „világítva” ebben a Jézustól egyre távolodó világban. Amennyiben ezt nem tesszük, olyan gyertyákká válunk, mely bár elfogy, fényt nem ad.

Legközelebb, ha meggyújtunk egy gyertyát, gondoljunk annak szimbolikájára is. Ismerjük fel életünkben az útmutató krisztusi fényt, mely elvezet az Atya oltalmára! Legyünk képesek áldozatot hozni saját lelki üdvünkért és embertársaink javára, mint a lángot önmagából tápláló gyertya! Végül pedig váljunk az igaz hit világosságává a mostani világ sötétségében!

Balga Zoltán

Síbusz négy Besztercebánya megyei sícentrumhoz

Elindult a Salgótarján, illetve Füleket és Losoncot négy Besztercebánya megyei sícentrummal összekötő síbusz. A járat Besztercebánya és Nógrád megye együttműködésében, előbbi anyagi támogatásával jött létre, és március 24-ig minden szombaton és vasárnap közlekedik.

Besztercebánya és Nógrád megye az év első napjaiban aláírt együttműködéséről lapunk januári számában, a Jámor László megyei képviselővel készített interjúnkban beszámoltunk. A megállapodás első elemének megvalósulására alig kellett várni, hiszen január 19-én, szombaton el is indult az első síbusz, amely összeköti a két szomszédos megyét, illetve a két szomszéd országot. A járásunkat ugyan nem érinti az autóbusz, azonban losonci felszállással a járásból síelni készülőeknek is remek lehetőséget jelent, ezért is adunk róla hírt. A március 24-ig minden szombaton és vasárnap közlekedő járat menetrendje a következő:

Salgótarján,

sportcsarnok ind.	7.00	Jasna sícentrum ind.	15.30
Fülek, városháza	7.22	Tále sícentrum	15.39
Losonc, városháza	7.47	Mýto sícentrum	15.51
Lónyabánya, községháza	8.06	Košutka sícentrum	16.54
Košutka sícentrum	8.34	Lónyabánya, községháza	17.24
Mýto sícentrum	9.40	Losonc, városháza	17.44
Tále sícentrum	9.51	Fülek, városháza	18.10
Jasna sícentrum ér.	10.05	Salgótarján, sportcs. ér.	18.37

A járatra előzetes helyfoglalás szükséges a skibus@blaguss.sk e-mail-címen az összes utas számának és teljes nevének, valamint a fel- és leszállás helyének megadásával. A jegyet e-mailben visszaküldik, fizetni pedig a buszon, kizárólag euró készpénzben kell. Az árak Besztercebánya megye anyagi támogatásának köszönhetően nagyon

kedvezőek, Salgótarjától, illetve Fülektől oda-vissza Košutkára 4, a többi célállomásra 7 €, Losonctól szintén oda-vissza Košutkáig 3, a többi célállomásra 5 €.

A négy sícentrum összességében óriási választékot jelent a síelés kedvelőinek, a leggyakorlottabbaktól azokig, akik még csak most ismerkednének ezzel a téli sporttal. A pályákról részletesen a magyar nyelven is elérhető horehronie.net honlapról lehet tájékozódni. A sícentrumok a buszjegyet felmutatóknak 10-25% kedvezményt biztosítanak a sítérletek, illetve egyes esetekben más szolgáltatások árából is.

A síelők mellett a gyalogos turisták is remek célpontokat érhetnek el a busz segítségével, akár a Polyána, akár az Alacsony-Tátra környékén, számukra is rendkívül jó és olcsó utazási lehetőséget jelent az elindult sijaút. Sílécire, bakancsra fel!

Farkas Márton, Petőfi-ösztöndíjas

Régi nóta, híres nóta

Járásunkban az idén 19. alkalommal rendeztük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyt Ósírózsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállalkozunk azzal, hogy minden számunkban leközlünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

A boldogság nem játékszer, sosem szabad könnyelműen venni. Ami után soha ne fuss, inkább szépen elébe kell menni. Türelmes az mindenkihez, megérzi, ha ketten együtt várják, Mikor két szív találkozik, és egymásban megtalálja párját.

A boldogság olyan vendég, amely egyszer látogat meg bárkit. Az mindig csak olyat kedvel, aki benne igaz szívre vágyik. Könnyelműen soha ne vedd, mert elviszi legföltettebb álmod, A boldogság nem játékszer, ha elveszted, többé nem találod.

Zöld ablakos kicsi ház, engemet a hideg ráz, valahányszor tefelőled beszélnek. Zsalugáter ablakán, egész álló délután, egyebet se csinálnak, csak kinéznek. Hej, de sokan kérdeztek, hogy te rajtad mi a csudát szerettek? Zöld ablakos kicsi ház, ki a fene magyaráz, a szívemnek magyarázni nem lehet.

Zöld ablakos kicsi ház, szívem duplázva bokáz, valahányszor az utamon ott járok. Zsalugáter ablakán, ha kitekint az a lány, ha kitekint az a kislány, megállok. Hej, de sokan intettek, magyaráztak tefelőled eleget. Zöld ablakos kicsi ház, bolond, aki magyaráz, szerelmesnek magyarázni nem lehet.

Ott, ahol a Maros vize messze földön kanyarog, Ott ragyognak a legszebben a tündöklő csillagok. Szüntelen csak oda vágyom, oda vágyom, Ott lakik a mennyországom, boldogságom, Ott, ahol a Maros vize messze földön kanyarog.

A kanyargó Maros menti bogárhátú kis házban, Barna fűtű szép kislányban szeretőre találtam. Ha megölel, ha megcsókol pici szája, Reám ragyog a mennyország boldogsága, A kanyargó Maros menti bogárhátú kis házban.

Tavaszelő a kertekben

Még mindig támad a tél, habár Ausztriába, Burgenland tartományba megérkezett az első gólya /közel a tavasz/, elkezdhetjük a munkálatokat a kiskertben, melyekből egyre több tennivaló akad.

Ritkítsuk meg a díszcserjéket, fiatalítsuk a sövényt, és folytassuk a januárban elkezdett, de be nem fejezett munkákat. Melegebb, napos időben vizsgáljuk meg az ősszel telepített évelőket, és a felfagyott növényeket nyomjuk vissza a talajba, hogy ki ne száradjanak.

Ha a talaj fagymentes, ültethetjük a fás szárú növényeket és rózsákat. Nagyobb fákat, cserjéket is áttelepíthetünk megfelelő méretű földlabdával.

Szellőztessük és ellenőrizzük a dália-, kardvirág- és begóniagumókat. Erre különösen ott van szükség, ahol a tárolóban magas a páratartalom.

A vadrózsákat és azokat a cserjéket, melyeknek nincs szükségük téli védelemre, fagymentes időben már februárban metszhetjük. A vadrózsánál ez gyakorlatilag csak ritkítás kell hogy legyen. Rendeljük meg azokat a díszcserjéket, melyeket márciusban el szeretnénk ültetni. Ha fagymentes az idő, az ültetőgödrt is előkészíthetjük számukra.

Az örökzöld bokrokat a februári kemény fagyok idején továbbra is védjük az intenzív napsugárzástól. Ha fagymentes az idő, öntözzük meg őket.

A meggy igen közkedvelt gyümölcs, ezért még a kisebb háztáji kertekben is érdemes számára helyet szorítani. Nagy előnye, hogy kis növési alanyon is termeszthető, ezért törpefát is lehet belőle nevelni.

Dolgozzuk ki az ültetési tervet, írjuk be az elő-, fő- és utóveteményeket. A meglévő magjainkból végezzünk csírázási próbát. A hiányzó magokat rendeljük, vásároljuk meg. A korán kiültetésre kerülő növényeket kezdjük elvetni cserepekbe, ládába, hogy időben ki tudjuk palántázni. A paradicsom- és paprikapalántákhoz - ha május közepe körüli kiültetésre szeretnénk - február közepe-vege felé ültethetjük a magokat. A hónap közepén mindenképpen vessük el a szabadföldi termesztésre szánt középkorai paradicsomot palántanevelő ládába. Kezddhetjük a nyári fogyasztásra szánt zeller vetését is.

A vetőburgonyát előcsíráztathatjuk. Ehhez 12-15 fokos, világos helyen, ládában tároljuk egy rétegben, hogy a fény bőségesen érje. Amikor a csírák elérték a 2 cm-es nagyságot, és a talaj hőmérséklete, illetve az időjárás engedi, vethetjük a gumókat. Az előcsíráztatáshoz kb. 6 hét szükséges. Ha kertünk talaja könnyen melegedő homoktalaj, akkor az előcsíráztatást február közepén el kell kezdeni.

A fűtés nélküli fóliasátorban a retek, sárgarépa, káposzta, karalábé, karfiol, spenót és zeller vetését elkezdhetjük.

Ha a talaj felengedett, készítsuk elő a zöldborsó, dughagyma, fokhagyma, spenót, sárgarépa és a mák helyét. Ha az idő engedi, vethetjük őket. Ha az időjárás keményre fordul, takarjuk az ágyásokat fátyolfóliával.

A sárgarépa és a hagyma vetésénél gondoljunk arra, hogy ezt a két növényt vegyesen érdemes termelni, hisz a hagymalégy-sárgarépalégy elleni megelőző védekezést szolgálja.

Szintén elvethetjük az első adag spenótunkat 20-23 cm sortávra. Ha még nem tettük, vessük a petrezselymet, korai termesztésre a korai cukor, téli tárolásra a hosszú és félhosszú fajtákat 25 cm-es sortávolságra és nedves talajon 1-2 cm mélyre. Ne feledkezzünk el a sorjelző növényekről sem.

Földbe kerülhetnek a korai káposztafélék magjai, a fejes saláta és tépősaláta is vethető. Egy ősi praktika a káposztafélék ellenállóképességének fokozására: a magokat ne vessük tápanyagdús talajba, sőt ellenkezőleg, legyen a talaj sovány, a hely szélnek kitett, napos. Így erős, zömök palántákat kapunk. Kiültetéskor már a nekik megfelelő talajba és körülmények közé kerüljenek.

A hónap utolsó hetében megkezdhetjük a borsó vetését is 40 cm sortávra 8-10 cm mélyre. A középkorai termesztésre most vessük a karfiolt - a rövid tenyészidejű és középerésű fajtákat.

Ha ősszel nem duggattunk, most feltétlenül kerüljön a földbe a fokhagyma 25 cm sor- és 10 cm tőtávolságra. Gyakran tapasztaljuk, hogy az elduggatott fokhagymagerezdek egyszer csak a felszínen kötnek ki. Mindezt a giliszták aktív munkájának köszönhetjük. Ez ellen is tudtak eleink praktikát. Duggatás előtt hagymahéjat sekélyen gereblyézzünk a talajba. Így a giliszták a hagymahéjjal lesznek elfoglalva. Azt is mondták, hogy a dughagymát duggatás előtt alaposan áztassunk be esővízbe. Így gyorsabb lesz a gyökérképződése a megduzzadt hagymának.

A családi Csórik

Minden községben léteznek ragadványnevek. Vannak, akik ezeket összekeverik a csúfnevekkel. A ragadványnevek feladata, hogy segítsen a közösségekben lévő, egyforma vezetéknévvel rendelkező egyének megkülönböztetésére. Csalár falu is ilyen község volt. Az 1938-1945-ös időszakban Csalár község Magyarországhoz tartozott. A gazdák a felmaradt gyümölcsöt pálinkának főzték ki. Erre a műveletre a szomszédos Szakal faluban került sor, mert ott volt a legközelebbi szeszfőzde. Így tett hat családi lakos, mégpedig: Csóri József (Tanta) és felnőtt fia, aki szintén József volt, utána Csóri József (Kömüves), utána Csóri József (Szentes), utána Csóri József (Zufi) majd Csóri József (Nancsi) is. Mivel a faluban nagyon sok Csóri lakott, ragadványnevekkel voltak ellátva, hogy meg lehessen őket különböztetni. Nekik az, hogy egyforma a nevük, fel sem tűnt. Ahogy várakoztak a szeszfőzdében, találkoztak Szakal falu bírójával, aki bemutatkozott: „Kovács János, szakali bíró”. És kezét fogott velük egyenként. Ők is bemutatkoztak: Csóri József vagyok Csalárból, Csóri József vagyok Csalárból..., bemutatkoztak mind a hatan. A bíró már a harmadik bemutatkozó után is nagyokat nyelt, majd a végén megszólalt: Idefigyeljenek, emberek, ha már maguk teljesen bolondok is, legalább belőlem ne csináljanak bolondot. Utána egy jó darabig eltartott, míg végre valahogy megmagyarázták, hogy ők mind a hatan Csóri Józsefek.

Ezen hat felsorolt Csóri Józsefen kívül még egy Csóri családról megemlékeznék, akiknek Katonka volt a ragadványnevük. Ezeknél sikerült megtudnom, hogy hogyan jutottak ehhez a ragadványnévhez. Az 1848/49-es szabadságharc után, mivel hogy sok császári katona részt vett a szabadságharcban, a katonai szolgálatot meghosszabbították 8-9 évre. Ekkor rukkolt be a császári hadsereghez ifj. Csóri István is. Mivel a katonai szolgálata igen elhúzódott, sokszor kérdezték az édesanyjától, hogy hol van a fia ennyi sokáig. Az édesanya válaszolt nekik, hogy katona. Mivel az idő telt, és a katona csak nem szerelt még le, egyre gyakrabban felmerült ez a kérdés, és a válasz ugyanaz volt. Később már nem is nagyon hitték el, gondolva hogy már rég bezárhatták, vagy megnősült valahol a nagyvilágban. A kérdezgetést már átvették a gyerekek, akik ezt jó szórakozásnak vélték. „Néni, hol van a fia?” - kérdezték. Az édesanya a gyerekeknek kicsinyítőképzővel válaszolt: „Katonka a fiam, aranyoskám.” És így maradt vagy ragadt ehhez a Csóri névhez a „Katonka” ragadványnév. Érdekes, hogy mikor már senki sem várta vissza a Katonkát, ő egyszer csak megjelent. Több mint 30 éves volt mikor nősült, és a fia, Ferenc is örökölte a Katonka nevet.

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya, Ipolynyéki Alapszervezete és Ipolynyék Község Önkormányzata tisztelettel meghív mindenkit

1848

2019. március 15-én, pénteken Ipolynyékre

1848

az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc
171. évfordulója alkalmából rendezett járási nemzeti ünnepségre.

Ünnepi műsor:

- 15.30 - Ünnepi szentmise az ipolynyéki Szent István r.k. templomban
16.30 - megemlékezés és koszorúzás az 1848-49-es emlékhelynél a helyi temetőben
17.30 - Petőfi él... Ünnepi műsor a forradalom tiszteletére a helyi kultúrházban

Emlékezzünk együtt a szabadság legszebb ünnepén, és öltöztessük szívünket ünneplőbe!

Minden emlékezni vágyót szeretettel várunk!

MEGHÍVÓ

2019-ben ismét indítjuk a jó bevált Mikszáth irodalmi beszélgetéseket. Kezdetnek két rövid novellát hallgatunk meg, és majd elbeszélgetünk róluk. No, meg Mikszáthról, rólunk, Ipoly menti palócokról és tótokról, mert annak ellenére, hogy az idő előrehaladt, mégis csak hasonlítunk egy kicsit azokra, akikről a nagy mesélő olyan szépen és találóan ír. Megtudhatjuk, hogyan is hangzott az, amikor még nem a formások és a mesterkélt finomkodás, de az őszinte szókimondás volt a megszokott beszédforma.

Biztos vagyok benne, hogy sokat tanulhatunk Kálmán bátyánk írásából, és közben jól fogjuk magunkat érezni.

A nap programja:

15:00 a kiállítás megtekintése

15:30 Két Mikszáth-novella
- A kaszát vásárló paraszt
- Két szekér öregasszony

16:40 kávékevergetés közben kötetlen irodalmi beszélgetés az elhangzott művekről addig, ameddig kedvünk tartja.

2019. április 7-én, vasárnap 15 órakor
Szklabonyán az emlékházban találkozunk.

Böhm András

Éltető sodrásban...

Házasság hete

Randevú egy életen át

Isten-kapcsolatunk a házasságban és a papságban (tanúságtétel)

2019. február 17., 15:00
Ipolykeszi, r. kat. templom

Előadó:
Borka Iván, muzslai plébános és barátai

Közreműködik:
Szent Korona Kórus

Az elköteleződés ünnepe

További információ a Házasság hete programsorozatáról:
www.hazassag hete.hu

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap támogatta.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR
ALAP

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.